

Orvosnak lenni határok nélkül

A 21. század hajnalára az országhatárok – képletesen és sokhelyütt gyakorlatiasan – felszívódtak, virtuálissá váltak. Könnyen jutunk el turistaként, üzleti célból, egy kulturális esemény vagy rokonok meglátogatása céljából bárhová, és ugyanígy jelennek meg a mi korábban zárt környezetünkben akár távolról útnak indult ismeretlenek. Az ilyen típusú migráció új élményekkel, új ismeretekkel gazdagít, szemléletünket tágítja. A külföldi munkavégzés esetenként magasabb jövedelmet, de mindenkor többlet tapasztalatot, bővülő tudást nyújt.

A tv-csatornák „doktoros” sorozatai nálunk is közkedveltek. Érdekes kép rajzolódik ki belőlük. A szereplők emberi arca, mindennapos gondjai és érzelmi hányattatásai mellett megismerhetjük a betegellátás nálunk ismeretlen modelljét: tisztaság és rend van, mindig van elegendő orvos és nővér, rendelkezésre áll a kért diagnosztikus vizsgálat, van üres műtő, CT, MR, van gyógyszer, ha kell. Látjuk a szereplők ruháját, lakását, autóját...

Aki karitatív egyesület, valamelyik egyház segélyszervezete vagy egy mentőcsoport tagjaként utazik a harmadik világ országaiba vagy egy katasztrófa helyszínére, más valósággal szembesül. A segítségre szoruló betegek még kiszolgáltatottabbak, még inkább rászorulnak az odaadó ápolásra, empátiára, segíteni akarásra. De az oda érkező orvosok és ápolók nem a korszerű kórházépítészeti elvek szerint megalkotott épületekben végzik áldozatkész munkájukat, hanem esetleg egy tisztáson álló kunyhóban, néhány barakk együttesében, nincsenek külön kórtermek, diagnosztikus blokkok, minőségbiztosítási rendszerek, egyszerűhasználatos eszközök, néha gyógyszer is alig. Amire támaszkodhatnak: a tudásuk, a hitük, a hivatástudatuk és a találékonyságuk. Mert segíteni kell! És aki onnan visszatért, az jobb orvosná vált. Belőle, az ő tapasztalataiból méríteni lehet: tudást, hitet, hivatástudatot és találékonyságot. Az IME az egészségügy minden szeletét igyekszik felölelni. Nem tehetjük meg, hogy ne adjunk teret egy olyan orvos beszámolójának, aki ott van minden természeti katasztrófa helyszínén és nemrégiben tért vissza egy fekete-afrikai küldetésből.

A Szerkesztőség

Katasztrófa sújtotta helyek járványügyi veszélyei

Dr. Szabó György, háziiorvosi szolgálat, Pócsmegyer

KATASZTRÓFÁK

A világban egyre több természeti katasztrófáról szerzünk tudomást, „hála” a médiának. A civilizált világ segítőkész szervezetei megmozdulnak, és versenyt futva küldik az érintett területre a segélyszállítmányokat, szakembereket. Egyre elterjedtebb a katasztrófa-turizmus, a mentőalakulatnak álcázott, itt-ott valamicskét segítő, lelkes amatőrökből álló csoportok megjelenése.

Gyakran a szervezők sem tudják, milyen körülmények közé küldik az embereiket. Az utazók – többnyire – utánanézőnek, hogy milyen klimatikus, emberi, vallási körülmények között kell majd dolgozniuk, de a tényleges körülményeket a helyszínen ismerik meg. Különösen nehéz szubtrópusi, trópusi környezetben, hegyvidéken dolgozni, ipari környezetben, vagy olyan helyen, ahol földalatti természetes, vagy mesterséges gáz, olaj, vagy víztározó van. A szubtrópusi, trópusi környezetben a hőség, a sok vérszívó és parazita gyötri az ehhez nem szokott mérsékelt éghajlatról érkezőket, de az ezen az éghajlaton az átlagosnál gyakoribb rühesség is komoly szenvedést okoz. A hegyvidéken a napi hőingadozás, a terepviszonyok terhelik a mentőalakulatok toleranciáját.

Az első néhány probléma, amivel a mentőalakulatok szembesülnek, a helyszínre jutás, a szállás, étkezés, vízellátás, tisztálkodás lehetősége. Aztán a mentés: mely területen, milyen helyi segítséggel, milyen eszközzel lehet belekezdeni a munkába.

Ha van helyi, vagy WHO által szervezett regisztráció, a mentőcsapat vezetőjének regisztrálnia kell a csapatot a mentésszervezés központjában, pontosítania kell, mire képesek, ki kell derítenie, milyen munkát várnak tőlük. Tájékozódnia kell továbbá, hogy hol az egészségügyi központ (kórház, sá-torkórház), milyen további katasztrófa-helyzetre számíthatnak (utóregnés, további földcsuszamlás), milyen ismert járványügyi-, vegyi-, sugárveszély fenyegeti a csapatát.

AZ ADMINISZTRATÍV FELADATOK UTÁN KEZDŐDHEK A MENTÉS

A mentés során élő embert, holttestet emelnek ki a romok közül, ami testileg és lelkileg is megviseli a csapat tagjait, és a beteggel, tetemmel való érintkezés direkt fertőzést jelenthet. A romok alatt rekedt állatok a menekülési út megnyílásával nem nézve kicsodán, micsodán keresztül futnak a szabadság felé, fertőzésveszélynek, sérülésnek teszik ki a mentést végzőt.

JÁRVÁNYÜGYI SZEMPONTOK

Több tényező is szerepet játszik. Az első, a helyi viszonyok miatt kialakult vészhelyzet. A lakóhelyek pusztulása, szabad ég alá kényszeríti a sérülteket. A hideg, vagy meleg, a csapadék direkt módon hatva az emberekre, hajlamosíthat megbetegedésekre.